

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 58/18

Luxembourg, 2. maj 2018

Sodba v združenih zadevah C-331/16,
K./Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, in C-366/16, H. F./Belgische
Staat (Pravica do prebivanja in obtožbe o vojnih zločinih)

O nujnosti omejitve pravice do prostega gibanja in prebivanja državljanu Unije ali njegovemu družinskemu članu, ki naj bi bil v preteklosti udeležen pri vojnih zločinih, je treba presojati posamično

Pri tej presoji je treba tehtati, na eni strani, grožnjo, ki jo pomeni osebno obnašanje zadevne osebe, ki prizadene osnovne interese družbe gostiteljice, in na drugi strani, varstvo pravic, ki jih imajo državljani Unije in njihovi družinski člani

Zadeva C-331/16

K. ima hrvaško in bosansko državljanstvo ter je na Nizozemsko prispel leta 2001 skupaj z ženo in mladoletnim sinom. Vložil je tri zaporedne prošnje za azil, ki so bile zavrnjene, zadnji zavrnitveni odločbi iz leta 2013 pa je bila priložena tudi prepoved vstopa na Nizozemsko. Tega leta je K. po pristopu Hrvaške k Evropski uniji zaprosil za umik te prepovedi. Nizozemski organi so leta 2015 tej prošnji ugodili, vendar so K. razglasili za nezaželenega na nizozemskem ozemlju, ker je bil odgovoren za vojne zločine in zločine zoper človečnost, ki so jih izvršile posebne enote bosanske vojske. Menili do, da je treba zaradi varstva javnega reda in javne varnosti sprejeti vse potrebne ukrepe za preprečitev, da bi nizozemski državljani prišli v stik z osebami, ki so bile v izvorni državi spoznane za krive vojnih zločinov. Natančneje, ti organi so želeli preprečiti, da bi se žrtve ravnanj, ki se očitajo K., ali njihovi družinski člani z njim srečali na Nizozemskem. Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Middelburg (sodišče v Haagu, ki je zasedalo v Middelburgu, Nizozemska), ki mu je bila zadeva predložena v odločanje, je Sodišče zaprosilo za razlago Direktive Unije o pravici do prostega gibanja in prebivanja državljanov Unije¹.

Zadeva C-366/16

H. F., afganistanski državljan, je na Nizozemsko prispel 7. februarja 2000 in je tam neuspešno zaprosil za azil. Leta 2011 sta se H. F. in njegova hči nastanila v Belgiji. H. F. je po tem, ko je neuspešno vložil več prošenj za prebivanje v tej državi, leta 2013 vložil novo prošnjo kot družinski član državljana Unije, ker je imela njegova hči nizozemsko državljanstvo. Belgijski organi so zavrnitev nazadnje utemeljili s podatki iz spisa iz azilnega postopka v zvezi s H. F. na Nizozemskem. Iz tega spisa naj bi bilo razvidno, da je bil H. F. udeležen pri vojnih zločinih ali zločinih zoper človečnost oziroma da je v okviru svojih funkcij dal ukaz za izvršitev takih kaznivih dejanj. Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (upravno sodišče za spore v zvezi s tujci, Belgija), ki mu je bila zadeva predložena v odločanje, je odločilo, da Sodišču postavi vprašanje za predhodno odločanje. Sprašuje zlasti o skladnosti odločbe o zavrnitvi pravice do prebivanja z Direktivo Unije o pravici do prostega gibanja in prebivanja državljanov Unije.

Sodišče je v današnji sodbi najprej ugotovilo, da države članice lahko sprejmejo ukrepe za omejitev svobode gibanja in prebivanja državljana Unije ali njegovega družinskega člana – ne glede na njegovo državljanstvo – med drugim iz razlogov javnega reda ali javne varnosti. Omejitev, ki jo država članica sprejme za svobodo gibanja in prebivanja državljana Unije (ali državljana tretje

¹ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46).

države, ki je družinski član državljana Unije), zoper katerega je bila v preteklosti že izdana odločba o zavrnitvi statusa begunca zaradi obstoja tehtnih razlogov za domnevo, da je izvršil vojni zločin, zločin zoper človečnost ali ravnanja, ki so v nasprotju s cilji in načeli Združenih narodov, namreč lahko spada pod pojem javnega reda ali javne varnosti v smislu navedene direktive.

Sodišče meni, da iz dejstva, da je bila zoper zadevno osebo v preteklosti izdana odločba o zavrnitvi statusa begunca, ni mogoče samodejno sklepati, da že njena prisotnost na ozemlju države članice gostiteljice pomeni resnično, sedanjo in dovolj resno grožnjo, ki prizadene osnovne interese družbe. **Pred sprejetjem ukrepa, utemeljenega z razlogi javnega reda ali javne varnosti, je namreč treba opraviti presojo za vsak primer posebej.**

Ugotovitev obstoja take grožnje mora biti utemeljena s presojo osebnega obnašanja zadevnega posameznika, pri čemer je treba upoštevati ugotovitve iz odločbe o zavrnitvi statusa begunca in elemente, ki so bili podlaga zanjo, zlasti naravo in težo očitanih mu kaznivih dejanj ali ravnanj, stopnjo njegove udeležbe pri teh kaznivih dejanjih ali ravnanjih, morebiten obstoj razlogov za oprostitev kazenske odgovornosti in morebiten obstoj kazenske obsodbe. Pri tej celoviti presoji je treba upoštevati tudi čas, ki je potekel od domnevne izvršitve teh kaznivih dejanj ali ravnanj, in poznejše obnašanje zadevnega posameznika, zlasti z vidika presoje, ali je iz tega obnašanja razviden njegov odklonilen odnos do temeljnih vrednot Unije, ki bi lahko pomenil grožnjo za mir in fizično varnost prebivalstva.

Sodišče ugotavlja tudi, da čeprav je malo verjetno, da bi se takšna kazniva dejanja ali ravnanja lahko ponovila zunaj posebnega zgodovinskega in družbenega okvira, **pa lahko obnašanje zadevne osebe – iz katerega je razviden njen odklonilni odnos do temeljnih vrednot Unije, kot so človekovo dostojanstvo in človekove pravice – pomeni resnično, sedanjo in dovolj resno grožnjo, ki prizadene osnovne interese družbe** v smislu navedene direktive.

Pri tej presoji je treba tehtati, na eni strani, grožnjo, ki jo pomeni osebno obnašanje zadevne osebe, ki prizadene osnovne interese družbe gostiteljice, in na drugi strani, varstvo pravic, ki jih imajo državljani Unije in njihovi družinski člani na podlagi navedene direktive.

Nazadnje Sodišče meni, da je treba za to, da je odločba o vrnitvi ali odstranitvi sprejeta v skladu z načelom sorazmernosti, upoštevati zlasti naravo in težo ravnanja, ki se očita zadevnemu posamezniku, trajanje in morebitno zakonitost njegovega prebivanja v državi članici gostiteljici, čas, ki je potekel od tega ravnanja, njegovo obnašanje v tem obdobju, stopnjo njegove sedanje nevarnosti za družbo ter trdnost socialnih, kulturnih in družinskih vezi s to državo članico.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 43032793